

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κ.Ο. ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Τρίτη 08 Νοεμβρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς: Την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Ν. Κεραμέως
Τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Μ. Βορίδη
Τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, κ. Τ. Θεοδωρικάκο**

Θέμα: Άμεση και επιτακτική ενίσχυση του σχολικού συστήματος και των υποστηρικτικών δομών του για την έγκαιρη διάγνωση και προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση καθώς και άλλες μορφές κακοποίησης, εκμετάλλευσης και παραμέλησης

Καθημερινά, το τελευταίο χρονικό διάστημα, δεχόμαστε καταιγισμό ειδήσεων που αφορούν σε θέματα σεξουαλικής και άλλων μορφών κακοποίησης παιδιών. Η σοκαριστική ιστορία της 12χρονης από τον Κολωνό, που έπεσε θύμα ενός κυκλώματος που την κακοποίησε και την εκμεταλλεύτηκε σεξουαλικά κατ' επανάληψη. Η πρόσφατη συγκλονιστική υπόθεση με τις καταγγελίες των δύο παιδιών από τα Πετράλωνα που μηνύουν τους ίδιους τους γονείς τους για σεξουαλική κακοποίηση. Ο βραβευμένος συγγραφέας παιδικού και νεανικού μυθιστορήματος που συνελήφθη πρόσφατα για κατοχή παιδικού πορνογραφικού υλικού κ.α..

Η βία κατά των παιδιών και ιδίως η σεξουαλική κακοποίησή τους συνιστά μια από τις μεγαλύτερες, σκοτεινότερες και ζοφερές πραγματικότητες και προκλήσεις, που, διαχρονικά, αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες. Δυστυχώς η πλειοψηφία των κακοποιημένων παιδιών αρνείται να αποκαλύψει τη θυματοποίησή του μέχρι την ενηλικίωσή τους, φοβούμενα μην κατηγορηθούν ή θεωρηθούν ότι είναι αναξιόπιστα, ακόμη και από την ίδια τους οικογένεια.

Οι αποτρόπαιες αυτές πράξεις αναδεικνύουν την αναγκαιότητα έγκαιρης διάγνωσης και πρόληψης των σοβαρότατων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν παιδιά, που ενδεχομένως να διαβιούν σε νοσηρά και εντελώς ακατάλληλα περιβάλλοντα για την ψυχική και συναισθηματική τους υγεία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Ελληνική Αστυνομία, τους πρώτους οκτώ μήνες του 2022 έχουν καταγραφεί 257 υποθέσεις με 294 ανήλικα θύματα που έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά, εκ των οποίων τα 244 είναι κορίτσια και τα 50 αγόρια. Μάλιστα βάσει του ρυθμού εμφάνισης των υποθέσεων αναμένεται ο αριθμός των θυμάτων να ξεπεράσει τα επίπεδα του 2021, έτος κατά το οποίο επίσης παρατηρήθηκε μια σημαντική αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα, καθώς όλο τον χρόνο οι αστυνομικές υπηρεσίες σχημάτισαν 326 δικογραφίες με 387 θύματα.

Επιπλέον κατά το διάστημα από 1/1/2022 έως και 30/06/2022 σύμφωνα με τα σχετικά στατιστικά στοιχεία της «Εθνικής Τηλεφωνικής Γραμμής για τα Παιδιά SOS 1056» του Χαμόγελου του Παιδιού, καταγράφηκαν από το επιστημονικό προσωπικό της (Κοινωνικοί Λειτουργοί και Ψυχολόγοι) συνολικά 557 αναφορές σοβαρών περιστατικών σωματικής και ψυχολογικής κακοποίησης, οικονομικής εκμετάλλευσης αλλά και παραμέλησης παιδιών, σημειώνοντας μια αύξηση 27,17% σε σχέση με τις 438 αναφορές που ελήφθησαν το Α' Εξάμηνο του 2021.

Η προστασία ενός παιδιού που μεγαλώνει σε ένα τοξικό και καταστροφικό οικογενειακό περιβάλλον είναι εξαιρετικά δύσκολη, γιατί η παρέμβαση δυσκολεύεται να περάσει μέσα από τις λεπτές γραμμές ιδιωτικότητας κάθε οικογένειας. Δεν είναι όμως και αδύνατη, όπως δείχνει η εμπειρία άλλων χωρών, που υποδεικνύει, ότι πρωτεύοντα ρόλο, σε όποια προσπάθεια κι αν αποφασίσουμε να κάνουμε, παίζει το σχολείο, που οφείλει να είναι το δεύτερο σπίτι και είναι και το κατάλληλο μέρος και το μόνο καταφύγιο, όταν το οικογενειακό περιβάλλον νοσεί.

Οι αρμόδιοι κοινωνικοί φορείς πρέπει να συνεργάζονται με την οικογένεια και το σχολείο για την αντιμετώπιση των καταγγελιών, μέσω κινητών μονάδων κοινωνικών λειτουργιών, που θα συζητούν με την οικογένεια, θα πηγαίνουν από γειτονιά σε γειτονιά, από σπίτι σε σπίτι και θα έχουν και στενή επαφή με το σχολείο. Αυτό εφαρμόζεται σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, με συγκεκριμένα προγράμματα τόσο εκπαίδευσης γονέων όσο και παροχής οικογενειακής υποστήριξης στα σπίτια της τοπικής κοινότητας.

Στην Ελλάδα είναι δεδομένη η συνεργασία ανάμεσα στο σχολικό σύστημα και εισαγγελείς ανηλίκων. Παράλληλα, με βασικό και αρχικό πεδίο παρέμβασης την Ειδική Αγωγή, σταδιακά ο υποστηρικτικός ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος άρχισε να αυξάνεται.

Αφετηρία υπήρξε η ίδρυση των Κέντρων Διάγνωσης Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) τα οποία ιδρύθηκαν με τον ν. 2817/2000. Τα Κ.Δ.Α.Υ. μετονομάστηκαν το 2008 σε Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.).

Με τον ν. 4115/2013 προβλέφθηκε η σύσταση των Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (Σ.Δ.Ε.Υ.).

Περαιτέρω θεσμική ωρίμανση προς αυτήν την κατεύθυνση επήλθε με τον ν. 4547/2018, ο οποίος μετονόμασε τα ΚΕΔΔΥ σε Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.) και με το άρθρο 10 προέβλεψε Επιτροπές Διεπιστημονικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.) σε κάθε σχολική μονάδα που ανήκει σε Σ.Δ.Ε.Υ.

Οι προβλέψεις αυτές επαναλήφθηκαν εκ νέου από το άρθρο 17 του ν. 4823/2021 βάσει του οποίου «κάθε Σ.Δ.Ε.Υ. μπορεί να περιλαμβάνει έως πέντε (5) σχολικές μονάδες. Ομοίως στο Σ.Δ.Ε.Υ. μπορεί να λειτουργούν έως πέντε (5) Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ.).». Ειδικά για τις Ε.Δ.Υ. προβλέπεται ότι αν προκύπτουν σαφείς ενδείξεις προβλημάτων ψυχικής υγείας ή παιδικής κακοποίησης ή γονεϊκής παραμέλησης, **συνεργάζονται με «Κοινοτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων ή ιατρικές ή άλλες αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες της περιοχής τους, με τις κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου και με τις αρμόδιες δικαστικές και εισαγγελικές αρχές».** Με τις διατάξεις του ίδιου νόμου τα Κ.Ε.Σ.Υ. μετονομάστηκαν σε **Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.).**

Μάλιστα στο άρθρο 17 του ν. 4823/2021 προβλέφθηκε ότι «αποκλειστικά για τη στελέχωση των Ε.Δ.Υ.» συνιστώνται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων: α) πεντακόσιες πενήντα (550) θέσεις Ψυχολόγων του κλάδου ΠΕ23 και β) πεντακόσιες πενήντα (550) θέσεις Κοινωνικών Λειτουργών του κλάδου ΠΕ30, οι οποίες κατανέμονται στα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Επιπλέον προβλέφθηκε ότι για τη στελέχωση των Ε.Δ.Υ. των σχολικών μονάδων της περιοχής αρμοδιότητας του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., δύναται να διατίθενται σε αυτές, με απόφαση του Προϊσταμένου του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., μέλη του Ε.Ε.Π. που υπηρετούν στο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Ε.Δ.Υ. προσλαμβάνονται προσωρινοί αναπληρωτές μέλη του Ε.Ε.Π. Προϊστάμενος των μελών του Ε.Ε.Π. της παρούσας είναι ο Προϊστάμενος του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.

Ωστόσο επειδή η δημόσια πολιτική δεν πρέπει να περιορίζεται απλά στη μετονομασία των υφιστάμενων δομών αλλά στην ουσιαστική ενίσχυσή τους, την επέκταση και την εμβάθυνση του πεδίου δράσης τους και δεδομένου ότι ο ανησυχητικά μεγάλος και αυξανόμενος αριθμός κακοποιήσεων καθιστά αναγκαίο ένα πιο παρεμβατικό ρόλο του σχολείου στη έγκαιρη διάγνωση περιπτώσεων παιδιών τα οποία βρίσκονται αντιμέτωπα με επικίνδυνες καταστάσεις που μπορεί να βλάψουν σοβαρά τη ψυχική υγεία τους.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

1. Έχει ζητήσει το Υπουργείο Παιδείας τα σχετικά στοιχεία με τις υποθέσεις κακοποιήσεων παιδιών της διετίας 2021-2022 από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, για να τα αξιολογήσει και να προσαρμόσει τις σχετικές δράσεις των αρμόδιων δομών του ή να προβεί σε πρόσληψη περισσότερων Ψυχολόγων και Κοινωνιολόγων και Κοινωνικών Λειτουργών;
2. Πόσα Σ.Δ.Ε.Υ., πόσες Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης και πόσα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης λειτουργούν στους Δήμους της χώρας και πόσο επιστημονικό προσωπικό και ειδικά Ψυχολόγοι και Κοινωνικοί Λειτουργοί εργάζονται σε αυτά και ποια είναι η αναλογία ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών με τον καλυπτόμενο μαθητικό πληθυσμό τόσο στην Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση;
3. Υπάρχουν τα απαραίτητα θεσμικά και διοικητικά εργαλεία και εχέγγυα, ώστε οι δομές αυτές και το όποιο προσωπικό του να συμβάλει στην έγκαιρη διάγνωση και προστασία των παιδιών από σεξουαλική κακοποίηση καθώς και άλλες σοβαρές μορφές κακοποίησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και παραμέλησης;
4. Πόσες προσλήψεις από το προβλεπόμενο προσωπικό του άρθρο 17 του ν. 4823/2021 έχουν υλοποιηθεί έως σήμερα και πόσες από αυτές κατανεμήθηκαν στις σχετικές δομές των Δήμων;
5. Πόσες προσλήψεις Ψυχολόγων και Κοινωνικών Λειτουργών για τις άνω δομές έχετε συμπεριλάβει στις 907 θέσεις που έχουν προβλεφθεί για το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων στον προγραμματισμό προλήψεων του Δημόσιου Τομέα έτους 2023.
6. Ποια ήταν η επιστημονική υποστήριξη των ως άνω δομών από την ενταγμένη στο ΕΣΠΑ πράξη «Υποστήριξη σχολικών Μονάδων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης από Ψυχολόγους και Κοινωνικούς Λειτουργούς» και ποια τα συμπεράσματα από την έως τώρα εφαρμογή της;
7. Υπάρχει σήμερα κατάλληλη και συστηματική εκπαίδευση και των Εκπαιδευτικών, ώστε να μπορούν να εντοπίσουν και να διαχειριστούν κατάλληλα και με ευαισθησία περιστατικά ακραίας παραμέλησης, κακοποίησης, οικονομικής εκμετάλλευσης και ειδικά σεξουαλικής των παιδιών;
8. Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε ώστε να προστατεύονται οι καταγγέλλοντες Εκπαιδευτικοί, διότι πολλοί από αυτούς, ακόμα και αν αναγνωρίσουν περιστατικά ακραίας παραμέλησης, κακοποίησης (και σεξουαλικής), οικονομικής εκμετάλλευσης των παιδιών, συχνά φοβούνται να προχωρήσουν σε καταγγελία λόγω του ότι δεν έχει θεσπιστεί στη χώρα μας το ακαταδίωκτο για αυτούς;
9. Σκοπεύετε να επιταχύνετε τη συστηματοποίηση και επέκταση της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στο πρόγραμμα σπουδών ως αναβαθμισμένη θεματική ενότητα, αν χρειάζεται και πέρα των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, με στόχο την πιο αποτελεσματική προστασία των παιδιών και από σεξουαλικά κακοποιητικές συμπεριφορές;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Χαρά Κεφαλίδου

Μιχάλης Κατρίνης

Ευαγγελία Λιακούλη

Γεώργιος Αρβανιτίδης

Κωνσταντίνος Σκανδαλίδης

Νάντια Γιαννακοπούλου

Αντωνία (Τόνια) Αντωνίου

Ιλχάν Αχμέτ

Χρήστος Γκόκας

Γεώργιος Καμίνης

Χαράλαμπος Καστανίδης

Βασίλης Κεγκέρογλου

Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος

Δημήτριος Κωνσταντόπουλος

Ανδρέας Λοβέρδος

Γεώργιος Μουλκιώτης

Μπουρχάν Μπαράν

Δημήτριος Μπιάγκης

Απόστολος Πάνας

Γεώργιος Παπανδρέου

Ανδρέας Πουλάς

Γεώργιος Φραγγίδης